

TEATRU DE REVISTĂ

Carmen CHIHAIA

Criză de identitate

A VII-a ediție a Festivalului Național al Teatrelor de Revistă, ce s-a ținut la Constanța, a renunțat la genericul... tematic, dând participanților deplină libertate în selecția spectacolelor înscrise pe afiș. Sigur, există astfel riscul ca, subiectivi fiind – ori sub presiunea orgoliilor personale ale vedetelor trupelor – directorii să scoată în față taman ce ar trebui să împingă, discret, spre magazia cu rebuturi. Sau – situație la fel de contestabilă – montări încropite anume pentru festival, din numerele socotite "cele mai reușite" pe parcursul ultimei stagiuni. În chip paradoxal, tocmai acest melanj – între lipsa criteriilor și ambițiile festive – dezvăluie, mai tranșant, adevărata stare a revistei românești în anul de grație 1998.

Pescena de la "Fantasio" și-au jucat șansa reprezentativității trupele din Pitești, Galați, Cluj, Baia-Mare, Ploiești și gazdele. Teatrul din Deva a strălucit prin absență. Despre revista brașoveană nu se știe dacă mai are puls normal ori ba. Cât despre Teatrul "Constantin Tănase", el a fost reprezentat – șarmant, ce-i drept, - la colocolul final doar de noul director al instituției, domnul Alexandru Arșinel. De ce a absentat revista bucureșteană de la singurul festival de gen din țară? Arșinel zice că nu e vorba de (bănuitele) fumuri "capitalist"/elitiste, cât de o conjunctură improprie, pe moment,

deplasării festivaliere. În același timp, el recunoaște că e foarte posibil să mai persiste și o "hibă mai veche", „ne-am crezut zmei și constatăm că nu suntem. Ușor, ușor, ne cad aripile. Și, dacă nu luptăm să ne regăsim identitatea, vom dispărea”.

De altfel, chiar în momentele sale cele mai bune, Festivalul revistei românești de la Constanța a scos la iveală o tot mai evidentă criză de identitate a genului. Tendințele disco s-au interferat – uneori chiar în același spectacol – cu cele retro, cabaretul și scheciul politic cu musicalul de sorginte... mioritică, dansul modern cu baletul clasic, muzica live cu play back-ul ș.a.m.d. Până și teatrele din Constanța și Ploiești – vedetele ediției – au căzut adesea pradă schematismului și clișeului spectacular. E drept, cu efortul mult mai concentrat de a bara drumul vulgarității joase, obscenității cu pretenții "hazoase" etc. Păcatele divertismentului fără nici o miză culturală s-au regăsit însă, pe săturate, în montarea piteșteană și nu numai. Semnele unei ambițioase relansări se văd, totuși, la revista gălățeană și la cea din Baia-Mare. "Important este că (încă) existăm, că acest festival merge mai departe!". Liniștitoare concluzie, menită să ascundă îngrijorările tot mai apăsate cu care, în fapt, se confruntă breasla. Fiindcă, e limpede, pentru a face saltul spre marile montări – la care

visează maeștrii genului și spectatorii școliți la fastul parizian, hollywoodian sau broadwayian din transmisiile TV – e nevoie nu numai de bani, dar și de staruri pe măsură. Or, în vreme ce mare parte dintre vedetele genului cu mare priză la public alunecă, inevitabil, spre pensionare, talentele tinere ori n-au decât o pregătire scenică debilă, ori ajung la revistă ca într-un ultim refugiu înainte de (prematura) ratare.

În programul ediției '98 se preciza, negru pe alb, că de această dată juriu nu va mai acorda premii ex-aequo, avansându-se, totodată, propunerea ca, pentru prima oară, să se înmâneze un Premiu național de revistă uneia dintre personalitățile artistice de primă mărime (câștigat de actorul Jean Constantin). Se vede însă că, pentru a împăca și capra și varza, juriul condus de actrița Draga Olteanu Matei, n-a avut încotro și a sacrificat regulamentul de dragul.. excepției. Pe scurt, a plouat cu premii, ceea ce poate crea impresia (greșită) de excepțională "abundență", în toate privințele. În realitate lumea revistei – marginalizată pe nedrept adesea – încearcă să-și răsplătească probabil, pe această cale, profesioniștii și "nebunii" genului care se încapățânează să țină aprinsă lumina la fereastra dinspre viitor. Iar la Constanța există, din fericire, încă, un Consiliu județean, ur Consiliul local, un Inspectorat pentru cultură și câțiva sponsori sufletiști dispuși să finanțeze substanția (unicul) proiect festivalier de profil. Totuși, pentru ca inițiativa să iasă din cvasianonimatul în care se zbate Alexandru Arșinel propune prelungirea acesteia cu o ediție bucu-reșteană, comprimată într-un singur spectacol-eveniment la Sala Palatului în "Luna Bucureștiului" (mai 1999) cu o selecție din cele mai reușite spectacole românești ale stagiunii.